

Brugell : Η χώρα της Αφθονίας/ Ευδαιμονίας

ΤΑ ΦΡΕΣΚΑ

ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ 11^{ΟΥ} & 63^{ΟΥ}
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

**Αξίες Ζωής
στην Εκπαίδευση.***

T.90 09-11-15

Αφιερώνεται στη συνάδελφο Γκέλη Μανούσου που με προσκάλει στην ομάδα σύνταξης του ομότιτλου βιβλίου για τις ΑΞΙΕΣ.

Οι Βασικές Αρχές του Προγράμματος Αξίες Ζωής στην Εκπαίδευση

Η ανάγκη για μια εκπαίδευση προσανατολισμένη στις αξίες (στην αγάπη, στην ελευθερία, στον σεβασμό κ.ά.) είναι αποδεκτή από εκπαιδευτικούς, γονείς αλλά και ολόκληρη την κοινωνία, καθώς καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες καταστάσεων ανυπαρξίας και έλλειψης αξιών. Η δυσκολία να γίνει αυτή η ανάγκη πράξη είναι πολύ μεγάλη, διότι οι αξίες δε διδάσκονται, αλλά βιώνονται καθημερινά. Μόνο μέσα από το βίωμα μπορούν να μετασχηματιστούν σε συμπεριφορά και στάση ζωής.

Το σχολείο, δίνοντας έμφαση μόνο στην απόκτηση γνώσεων, βομβαρδίζει τους μαθητές/τριες με πληροφορίες και υποβαθμίζει την ποιοτική επικοινωνία και την καλλιέργεια μιας θετικής στάσης ζωής βασισμένης στις αξίες. Ωστόσο, συνειδητά, ή ασυνειδητά, άμεσα ή έμμεσα οι μαθητές/τριες μαθαίνουν να εκπαιδεύονται σε κάποιες αξίες, στο σπίτι, στο σχολείο, στο γυμναστήριο, στο δρόμο, παντού, «αξίες» όπως η διαπλοκή, η πονηριά, το ψέμα, η συγκάλυψη της αλήθειας κ.ά. Μήπως έχει έρθει η ώρα να αναθεωρήσουμε τις μεθόδους διδασκαλίας των αξιών; Μήπως πρέπει να δοθεί πιο συνειδητή έμφαση στην εκμάθηση ΑΞΙΩΝ ΖΩΗΣ μέσα από απλά καθημερινά πράγματα; Μήπως είναι καιρός **να προσπαθήσουμε να εκπαιδεύουμε τους μαθητές μας όχι μόνο να «γνωρίζουν» και να «πράττουν», αλλά να μάθουν να βρίσκονται και να «ζουν» μαζί;**

Μήπως εν τέλει, η εκπαίδευση πρέπει να εστιάζει στην οργάνωση και στη δημιουργία των καθοδηγητικών αρχών που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της συνολικής προσωπικότητας του ατόμου, αναγνωρίζοντας ότι το κάθε άτομο έχει φυσική, νοητική, συναισθηματική και πνευματική διάσταση;

Για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκε το διεθνές εκπαιδευτικό δίκτυο «Αξίες ζωής» ([Living values](http://www.livingvalues.net)) (www.livingvalues.net), το οποίο προσφέρει μια ποικιλία βιωματικών δραστηριοτήτων και πρακτικών μεθοδολογιών μέσα από την εξερεύνηση 12 κύριων προσωπικών και κοινωνικών αξιών, όπως η ειρήνη, ο σεβασμός, η αγάπη, η υπευθυνότητα, η ευτυχία, η συνεργασία, η τιμιότητα, η ταπεινότητα, η ανεκτικότητα, η απλότητα και η ενότητα.

Το πρόγραμμα συντονίζεται από τον Διεθνή Οργανισμό για τις Αξίες Ζωής στην εκπαίδευση – Association for Living Values Education International ALIVE- (μη κερδοσκοπική, μη κυβερνητική οργάνωση, αποτελούμενη από εκπαιδευτικούς απ' όλο τον κόσμο), που υποστηρίζεται από την Unesco, από την Εθνική Επιτροπή της Unicef στην Ισπανία και την Τουρκία, από Υπουργεία Παιδείας, Εκπαιδευτικούς Οργανισμούς, Συλλόγους Γονέων και Οργανισμούς Κοινωνικής και Ηθικής Ανάπτυξης, & συμμετέχουν σε αυτό περισσότερες

από 80 χώρες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Στην Ελλάδα έχει δημιουργηθεί, από το 2006, το σωματείο Αξίες Ζωής στην Εκπαίδευση, το οποίο είναι μέλος του διεθνούς Δικτύου και εργάζεται συστηματικά για την καλλιέργεια των αξιών διοργανώνοντας συχνά σεμινάρια, βιωματικά εργαστήρια, θερινά σχολεία εκδηλώσεις και εκδίδοντας παιδαγωγικό υλικό όπως το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας.

Η εκπαίδευση για τις αξίες ζωής δεν είναι μόνον ένα θέμα στο πρόγραμμα. Πρόκειται κυρίως για μια παιδαγωγική – εκπαιδευτική και πρακτική που εμπνέει και αναπτύσσει θετικές αξίες στην τάξη. Η διδασκαλία, που βασίζεται σε αξίες που υποστηρίζουν τη μάθηση ως μια διαδικασία νοηματοδότησης, συμβάλλει στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της φαντασίας, της κατανόησης, της αυτογνωσίας, των ενδοπροσωπικών και διαπροσωπικών δεξιοτήτων και του ενδιαφέροντος για τους άλλους.

Το διεθνές δίκτυο των αξιών ζωής βασίζεται στις ακόλουθες θεμελιώδεις αρχές:

- Οι μαθητές ενδιαφέρονται για τις αξίες και έχουν την ικανότητα να δημιουργούν, να δρουν θετικά και να μαθαίνουν, όταν τους παρέχονται ευκαιρίες
- Οι μαθητές ευδοκμούν σε μια ατμόσφαιρα βασισμένη στις αξίες, σε ένα θετικό, ασφαλές περιβάλλον αμοιβαίου σεβασμού και φροντίδας, όπου όλοι θεωρούνται ικανοί να μαθαίνουν και να κάνουν συνειδητές επιλογές.

Για τους λόγους αυτούς δημιουργούμε ένα μαθησιακό περιβάλλον στο οποίο:

- Οι θετικές αξίες και η αναζήτηση νοήματος και σκοπού τοποθετούνται στην καρδιά της μάθησης και διδασκαλίας.
- Η μάθηση ενισχύεται, διότι καλλιεργείται ένα τέτοιο κλίμα όπου οι μαθητές αποκτούν τις δεξιότητες όχι μόνο να κρίνουν τις πράξεις τους, αλλά και να διακρίνουν τις συνέπειες που έχουν για τους ίδιους, τους άλλους και την κοινωνία γενικότερα.
- Οι εκπαιδευτές – εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται – εξελίσσονται μέσα σε ένα περιβάλλον αποδοχής και αναγνώρισης.
- Αναπτύσσονται θετικές σχέσεις μέσα στις ομάδες.

Δημιουργώντας κλίμα αξιών στην τάξη

Αυτό που κρίνεται ιδιαίτερα απαραίτητο και χρειάζεται να δώσουμε έμφαση και προσοχή είναι η δημιουργία ενός τέτοιου κλίματος στην τάξη ώστε να παρέχουμε τον «χώρο» στον μαθητή να ανακαλύψει τον εαυτό του. Ένα περιβάλλον ανοικτό και δεκτικό, ένα περιβάλλον όπου ο σεβασμός για τις ιδέες των άλλων και η ανεκτικότητα βασίζονται στην πρακτική του διαλόγου, στη συνεργασία, στην υπευθυνότητα,...

*Πηγή: Μανούσου Γκ. - Ταναϊνή Σ., (επιμέλεια) 2010, ΑΞΙΕΣ ΖΩΗΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, εκδόσεις Ωρίων (αποσπάσματα σελ. 8-14)